

Изјава првог замјеника високог представника на конференцији за медије у Сарајеву

Добро јутро. Захваљујем вам што сте дошли данас.

Жалим што разлог из којег смо вас позвали да дођете данас није позитивнији, међутим, данас заправо желим да народу Босне и Херцеговине предочим посљедице недавних посјета Сарајеву комесара за проширење Европске уније, господина Олија Рена, и генералног секретара НАТО-а, господина Јап де Хуп Схефера. Обојица су били овдје у петак, и обојица су били овдје ради питања везаних за даљи ток интеграције Босне и Херцеговине у евро-атлантске структуре. Наравно, обје посјете су биле од изузетног значаја за Босну и Херцеговину. Ово се не дешава веома често, поготово не да се овакве двије посјете десе на исти дан. Обје посјете су, вјероватно, оставиле већину грађана ове земље, који желе да Босна и Херцеговина постане члан евро-атлантских структура, разочараним и пуним зебње, као и по мишљењу многих особа са којима сам разговарао – локалним контактима – уплашеним због свега што се дешава, због ратне реторике и пријетњи. Дакле, они су забринути за своју будућност. Зато желим да вам поручим да дијелимо разочарење које је изразио комесар Рен, али да истовремено желимо да увјеримо народ да ми јесмо овдје како бисмо се побринули да ствари и даље иду напријед, те да је напредак још увијек

могућ.

Међутим, као што знате, комесар Рен је у четвртак, прије доласка у Сарајево, парафирао Споразум о стабилизацији и придруживању са Црном Гором, земљом која постоји као независна држава нешто мање од годину дана. Ово је прилично несретно за Босну и Херцеговину, како у смислу тога како то извана изгледа, тако и у смислу, по мом мишљењу, психологије народа. Босна и Херцеговина, говорим из личног искуства, њени лидери и народ, који су се изузетно трудили и постигли толико тога у току посљедњих 12 година након завршетка рата, су требали парафирати Споразум о стабилизацији и придруживању прошлог петка. Заиста је требало бити тако. Међутим, комесар Рен није могао потписати тај Споразум, јер, након три године, колико већ политички лидери преговарају о реформи полиције, још увијек никакав договор нити план имплементације није постигнут. Ово јесте један од главних разлога због којих Споразум о стабилизацији и придруживању није потписан, међутим, комесар је такође истакао да још увијек постоји забринутост о сарадњи са Хашким трибуналом. Иако јесте дошло до напретка у том пољу, сарадња још увијек није на задовољавајућем нивоу.

Међутим, оно што је фрустрирајуће, а мислим да је то фрустрирајуће и за народ БиХ, јесте индикација да је постојала могућност постизања договора прије доласка господина Рена. Чињеница је да су приједлози који су од прошле сриједе пред лидерима БиХ у складу са три принципа Европске уније. Нажалост, било је осам спорних питања, а за сада није вриједно залазити у детаље о њима. Међутим, шта је заправо реформа полиције? Шта се то заправо предлаже? Већина јавности, вјероватно, у овом тренутку, није имала прилику видјети извјештај Дирекције за реформу полиције. У суштини се предлаже полицијска структура која је у потпуности регулисана законом и финансирана на државном нивоу, а у којој постоје државне полицијске организације попут Државне агенције за истрагу и заштиту (СИПА) и Државне граничне полиције, као и низ локалних

полицијских тијела широм земље који ће бити одговорни за одржавање реда у заједницама и, нарочито, за примјењивање закона на локалном нивоу – значи биће задужени за све, од питања шинтера до јавног реда и мира, на локалном нивоу и везано за заједнице које чувају. На вишим нивоима су полицијске организације попут СИПА-е, које су надлежне за организовани криминал, тероризам, међународни криминал и хапшење ратних злочинаца.

Међутим, било је других спорних питања – једни би изнијели један приједлог, а други би га одбили, и обрнуто. Укупно је било око осам спорних питања, а радило се о стварима као што је стварање локалне полицијске јединице са сједиштем у Сребреници, полицијски дистрикт око Сарајева, те је био и споран број замјеника директора полиције, као и називи локалних полицијских тијела. На крају, по мом мишљењу, то што је спријечило постизање договора у сриједу јесте, у ствари, питање назива тих локалних полицијских тијела, и чини ми се као веома несретан разлог за пропуштање једне овакве прилике.

Високи представник је, у писму упућеном лидерима политичких странака 22. фебруара, објаснио да прихватањем првог принципа – првог принципа ЕУ о полицији, у којем стоји да сва законодавна и буџетска власт мора бити на државном нивоу – законска консеквенца јесте да ентитетске и кантоналне полицијске институције не могу постојати. Дакле, када кажем да је приједлог који је био пред босанскохерцеговачким лидерима у сриједу усклађен са три принципа ЕУ, то је оно на шта мислим. У неким медијима сте могли видјети опис опције по којој би локална полицијска тијела у Републици Српској била административна организација Министарства безбједности БиХ, што би, такође, важило за Брчко Дистрикт и локалну полицију у Федерацији. Дакле, када због питања назива, које је свакако прописано Уставом Босне и Херцеговине и споменуто у Општем оквирном споразум за мир у БиХ, договори око полицијске реформе пропадну, сматрам да је разумљиво што је народ збуњен

и разочаран тим дешавањима. Ипак, чланови предсједништва странака и чланови Владе дужни су положити заклетве, а предсједници странака су још и дужни написати заклетву која је у складу са изборним законом, да ће поштовати Дејтонски мировни споразум који налаже одређени уставни поредак у овој земљи. Свиђало им се то или не, то је заклетва коју морају положити.

Лидери двије од највећих политичких странака укључених у овим разговорима су у петак, по мом мишљењу, показали доста прагматизма по питању постизања договора о реформи полиције и потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању, што је прије могуће. Међутим, друге двије странке су, нажалост, одиграле негативну улогу у овим разговорима. Обје странке су чврсто остале при својим стајалиштима, која у завршници неће бити одржива ако прихватите три принципа ЕУ, као што је високи представник нагласио. Желим да нагласим да не кривим никога посебно. Ових шест странака су самовољно формирале коалицију, те на крају оне ово морају саме, међусобно и ријешити. Међутим, сматрам да је важно да ти појединци који су одбили компромис добро размисле о томе колико су коштали Босну и Херцеговину, те да ли су поступили у складу са политичком платформом своје странке и у складу са заклетвама које су положили и структурама које су се заклели да ће поштовати. Треба, такође, да размисле о томе да ли тиме што одржавају статус љуо помажу или одмажу Босни и Херцеговини. Сви се увијек жале на статус љуо, међутим када искрсне прилика да се то стање промијени, нажалост, тада нико неће ништа да учини.

Очито је да ја нисам Европљанин, већ да сам Американац. Међутим, свјестан сам колико и шта се све десило Европској унији од њеног формирања прије 50 година. Идуће седмице, обиљежава се потписивање Римског уговора, којим је формирана Европска унија. Ово се дешава дванаест година након краја рата у Босни и Херцеговини, значи исте године када и БиХ слави дванаесту годишњицу завршетка рата. Надам се да ово није само коинциденција, јер заиста вјерујем да још увијек постоји

могућност постизања договора о реформи полиције. Сматрам да бисте починили велику грешку када би након три године, поново, од почетка почели реформу полиције када је пред вама савршено добар приједлог који задовољава све стране и који умало није био прихваћен прошле сриједе.

Прошлог мјесеца, Савјет за имплементацију мира донио је одлуку да продужи мандат Канцеларије високог представника до јуна 2008. године. Разлози из којих су то учинили су прилично добро познати, већином су то интерни, мада постоје и вањски разлози. У својим изјавама медијима, јасно сам поручио да су врата Канцеларије високог представника отворена, односно, да смо спремни помоћи политичким лидерима уколико они и даље желе да постигну договор о реформи полиције, те да смо високи представник и ја вољни да учинимо све што можемо да поспјешимо тај процес. Међутим, сада је на вођама ове земље да се потруде, а ја вјерујем да су неки од њих јасно показали спремност да то учине прошле сриједе. Идуће недјеље, као што сам већ рекао, је 50-годишњица потписивања Римског уговора, и не видим разлог зашто приједлог, који је био на столу прошле сриједе, уз неке коначне измјене, не би могао бити усвојен, те договор о реформи полиције постигнут до те годишњице.

Сада, да пређемо са Европе на евро-атлантске интеграције; желио би да кажем неколико ријечи о посјети генералног секретара НАТО-а. Наравно, лично сам веома задовољан чињеницом да је БиХ сада чланица Партнерства за мир. То је у најбољем интересу не само БиХ, већ и читаве регије, а мислим да се то великим дијелом и десило као резултат учињеног напретка на пољу реформе одбране у овој земљи. Међутим, генерални секретар НАТО-а је рекао лидерима БиХ, као и мени, да је Савез такође забринут због реформе полиције, уставне реформе и донекле, реформе одбране – нарочито што се тиче питања власништва над војном имовином и изузетно slabим финансирањем војске, с обзиром на већ прениски обрaмбени буџет. Али, да се надовежем на оно о чему је комесар Рен већ говорио, о питању сарадње са Хашким трибуналом. Дозволите ми да вам укажем на чињеницу да

је Управни одбор Савјета за имплементацију мира прошлог мјесеца наредио Канцеларији високог представника да постави сарадњу са Хашким трибуналом као приоритет за следећу годину. Сарадња са Трибуналом је један од разлога због којег бонска овлаштења нису укинута, а високи представник је јасно изразио своју спремност да употреби та овлаштења управо за рјешавање овог питања.

Као особа у Канцеларији високог представника која је задужена за питања сарадње са Хашким трибуналом, почео сам се савјетовати са међународном заједницом и локалним партнерима о томе шта још можемо учинити како бисмо разбили мреже помагача особа оптужених за ратне злочине и довели пред лице правде оне који су одговорни за злочине у Сребреници. Уосталом, не постоји закон о застаријевању који се односи на злочин убиства, те ћемо ухапсити те особе када год и гдје год будемо у могућности то да учинимо. Замрзавање имовине припадника мреже помагача Караџића и Жупљанина су у овом тренутку приоритети, као што је и ограничавање њиховог кретања по Европи и регији, у складу са визним рестрикцијама Европске уније, Сједињених Америчких Држава и других. Вјероватно сте примијетили да је дошло до интензивирања акција предузетих против припадника мрежа помагача, и ми ћемо радити на томе да осмислимо нове иницијативе помоћу којих би се ове особе довеле пред лице правде. Такође, можете очекивати додатне активности – неке ће бити видљиве, а друге неће, мада ће посљедице свих тих активности на крају свима бити очите.

Такође бих желио да искористим ову прилику да коментаришем недавне изјаве чланова Српске демократске странке, нарочито изјаве које су дали др Калинић, господин Шаровић и други којима, како се чини, најављују повратак на политичку сцену у ближој будућности. Желим само да њих и њихову странку подсјетим да ће бити озбиљних посљедица у случају да до тога стварно дође, јер забране које је високи представник наметнуо остају на снази све док он не одлучи другачије.

Дакле, да резимирам, још увијек постоји прилика да се постигне

договор о реформи полиције, ако владајуће странке то желе. Канцеларија високог представника и Канцеларија специјалног представника Европске уније и даље су спремни да им помогну да постигну договор, те зашто не искористити 50-годишњицу формирања Европске Уније као рок за постизање договора. Такође желим дати људима до знања да ће Канцеларија високог представника и међународна заједница наставити да чине све што могу у Босни и Херцеговини, како би се побринули да Караџић, Младић, Жупљанин и њихови помагачи буду изведени пред лице правде.

Хвала вам. Радо ћу одговарати на сва ваша питања сада.